

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epistola Responsoria R. P. Isaaci De Bruyn Societatis Jesu
Ad Eximium Dominum Martinum De Svvaen S. Th.
Doctorem Lovaniensem &c.**

Bruyn, Isaac van

[Verlagsort nicht ermittelbar], 1693

Caput Primum. Expenditur Exordium Eximii, & injustis ejus querimoniis
satisfit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40327

(1)

EPISTOLA
RESPONSORIA
R. P. ISAACI DE BRUYN
SOCIETATIS JESU
AD EXIMIUM DOMINUM
MARTINUM DE SVVAEN

S. Th. Doctorem Lovaniensem &c.

Collegii Soc. Jesu CAPUT PRIMUM. *Paderborna*

Expenditur Exordium Eximii, & injustis
ejus querimoniis satisfit.

§. I.

Retunditur injusta Eximii Querimonia.

ACcepi Epistolam Tuam, Vir Eximie: animo illam pa-
cato percurri, & quamquam nonnunquam in me, me-
osque Socios esses iniquior, non fui tamen commotus.
Unum dolebam, tantum tibi laboris sumptum esse fru-
strà. Epistola nihil habebat epistolare, sed apparebat po-
tius veluti delineatio quædam rudis, prolixioris Apologiæ. Habe igitur
ad scriptum tuum non breve, responsum paulò prolixius, ut queri
deinde non possis ex argumentis tuis aliquid à me dissimulatum esse.
Responsum hanc luci non ita pridem debitam vulgare distuli ad-
huc, quod morbo te non levi correptum intelligerem, ne ægro,
quod aiunt, leoni viderer velle insultare, teque illo tempore scripto
gravarem, quo suam menti corpus serenitatem invidet, nec rationum
A pondus

pondus examine justo librari patitur. Nunc, ubi tibi redditam sanita-
tem intelligo, spero rationes meas altius animunt tuum subituras,
atque hunc non minimum futurum moræ meæ fructum.

Cessantibus aliis tibi ipsi applaudis, cum tuam adversus me Episto-
lam sic ordiris: *Benedictus Deus, quo adjuvante tam orthodoxè, diluci-
dèque sententiam meam de Gratia & libero arbitrio publicis in scriptis
exponere mihi licuit, ut ea à Primariis tum Cleri, tum Religiosorum Or-
dinum Viris sive in, sive extra hanc Academiam tamquam genuina S. S.
Augustini & Thoma doctrina commendari, à nemine hactenus gratia per
se efficacis defensore vel leviter impugnari, denique & à R. V. non nisi
hoc solo Titulo arrodi meruerit, quod existimes, alia me interius sentire,
quam publicis in scriptis coram Orbe universo professus sum. Hunc præ-
cocem Triumphum lamentabilibus næviis mox ipse contaminas ac su-
spectum reddis ita prolequens: Placuit nihilominus tibi, R. P. tum in
nuperis tuis Thesibus, tum in earundem publica defensione, me quidem
ut hæreticum per te, vel per discipulum tuum proclamare, & hanc ortho-
doxam doctrinam meam de hæresi suspectam reddere.*

Egone sim præceps adeò, ut aut hæreticum te proclamem, aut pro-
clamari sinam, aut adeò præceps sit è meis quisquam? Idque non in
Disputationibus tantum, in quibus nonnunquam fervor linguam præ-
cipitat, sed in ipsis Thesibus, quæ solent animo pacatiore concipi?
Ubi quæso, quâ paginâ, quotâ Thesi id à me peccatum est? Cur
non designasti locum aliquem ex quo similis calumnia possit excu-
lpi? Satis tibi fuit Theses ipsas nominare, sed si verè reperisses ali-
quid, avidissimè credo descripsisses, tu, qui nihil ambis magis, quam
ejusmodi laciniis scripta tua ampliare, & cantilenis iisdem temper re-
cantatis reddere æstimabilia. Hanc igitur Querimoniam tuam partem pri-
mam pro nihilo habeo.

Nunc ad alteram: *Adsunt mihi, inquis, instrumenta fide dignissima,
quibus evincam, iniquissimam hanc calumniam mihi in Disputatione tua
nupera impactam fuisse. Quæ illa? testes credo, quibus ante hac lusus
sæpius, Eruditis Lectoribus ludibrium debuisti. Qui cito credit, Exim:
Martine, levis est corde, solent non rarè discipuli, quales, ut reor sunt
tui testes, per ejusmodi frivolas delationes Magistrorum suorum
gratiam aucupari. Quidquid in Disputatione dictum est, id ipse tibi
quam potero brevissimè, & sincerissimè exponam. Quidam è dispu-
tatoribus causam tuam & SUPPLICANTIUM agens contendebat non
aliud usitatum fuisse unquam in Ecclesia, quam, ut etiam à suspectæ
fidei hominibus exigeretur Professio, non qua Autorem aliquem, aut
ali-*

alicujus Libri sensum , sed quâ hæresim proscrip-
tam damnarent. Inter
cætera allatum est exemplum Theodoretî , de quo (ut notabat defen-
dens) quamdiu tergiversabatur absolutè anathema dicere Nestorio ,
proclamabant Chalcedonen-
sis Synodi Patres: *Theodoretus Hæreticus est :
Hæreticum foras mitte*. Atque ita Argumento finis impositus est. Hic
summam habes totius rei actæ ; unde Testes illos tuos non alio pacto
liberare possum crimine testimonii falsi , nisi Te sibi repræsentaverint
ut Theodoretum alterum in Chalcedonen-
si Synodo reum actum , adeo
ut quod referebatur proclamatum fuisse à Patribus adversus Theodore-
tum , adversus Te à nobis proclamatum esse judicaverint. Occasionem
huic errori dederit , quod in eadem cum Theodoro causa versari vi-
deri possis. Clamabat & protestabatur Theodoretus coram synodo , uti
ejus acta referunt : *Ego per Dei gratiam ab Orthodoxis sum nutritus , &
Orthodoxè docui ... & non solum Nestorium & Eutychem , sed & omnem
hominem , qui rectè non sapit , aversor .... omnem Hæreticum anathe-
matizo , Nestorium & Eutychem & omnem hominem dicentem , vel opi-
nantem duos filios , anathematizo*. Similia ex Te , si tamen usque co-
profilire te passus est amor Jansenii , audiverant forte illi tui : *Ab Or-
thodoxis , Laus Deo , educatus sum : CHRISTIANUS nomen meum , CA-
THOLICUS cognomen: Orthodoxè semper docui : damno omnem sensum ab
Ecclesia in quinque famosis Propositionibus damnatum : omnem hominem,
qui non rectè sapit , aversor , ipsum etiam Iansenium , si is erravit*. Hæc
omnia à Theodoro tam speciosè proclamata , non potuerunt illum
hæresios suspitione eximere *Episcopi clamaverunt , ille Hæreticus est :
iste Nestorianus est. Hæreticum foras mitte : donec disertis tandem ver-
bis , citra exceptionem omnem apertè diceret Anathema Nestorio illa
Te inter & Theodoretum in quæstione prorsus eadem similitudo fe-
cerit , ut de Te dictum fuisset quod erat de Theodoro narratum*.
Hoc quippe unum discriminis intercedit , quod Tu necdum ut Theo-
doretus in synodo œcumenica spectabilis adactus sis communibus Epif-
coporum vocibus anathema dicere Jansenio : quod si tum detrectares ,
ut detrectasti hætenus , quid auditorus esses , potes ex Theodoretî ex-
emplo discere. Hæc ad injustam illam tuam querimoniam retunden-
dam dicta sunt.

*Exponuntur rationes ob quas Eximius de Hæresi
Janseniana suspectus videatur.*

NUllus inficior, quædam in meis Thesibus congesta esse, quæ fidem & Doctrinam tuam, Vir Eximie, jure merito, Orthodoxis omnibus suspectam faciant: sed hæc à me non tam quæsitæ sunt, quam à Teipso obtrusa: dum postquam primus, nec à me unquam vel verbo laceffitus, per tuas Antitheses ad certamen provocasses, ea deinde ad defensionem tuam attulisti, quæ fidem tuam non tam purgarent, quam magis magisque inficerent, relictis ubique non obscuris pertinaciæ cujusdam vestigiis, quæ Jansenii doctrinam ejurare Religioni quodammodo ducis.

I. Namque in proponenda tua doctrina phrasibus illis uteris ac loquendi modis, quales passim occurrunt in Jansenio, quod cum tibi à me objectum esset, *quam vana* exclamas Epistolæ tuæ §.7. *Diverticula! sane quos habeat (Jansenius) loquendi modos, parum, vel nihil mea interest: dummodo &c.* Interesse deberet plurimum Exim. Magister: nam ut scitè Hieronymus, cum hæreticis ne verbum quidem oportet habere commune, in ea præsertim materia, in qua tam evidens est ob circumstantia undique præcipitia, errandi discrimen, viasque tam lubricas, in quibus tot præstantia ingenia, fefellit vestigium.

II. Posteaquam hæc ratione in apertam erroris suspensionem temerè te conjecisses, velut ad sacram anchoram, aut ultimam naufragantium tabulam, trito jam à suspectis hominibus tramite, ad quinque articulos confugisti, à Jansenianæ factionis primipilis, in supremis rerum angustiis, in Gallia olim ex Arnaldi genio adornatos, dubio sub phrasibus Thomisticis habitu, sub quibus Jansenianum virus occultè delitesceret, ut à me in Thesibus Anni 1689. & deinde ab aliis operosius demonstratum est, ad quæ, ut tua phrasi utar, pisce mutior hæsisisti hætenus.

III. Iisdem prorsus principiis niteris, quibus nituntur Calvinus & Jansenius, totumque suum superstruxerunt de gratia Systema, quæq; cum Systemate Thomistico è diametro pugnant, ut manifestum feci Thesibus Anni 1688.

IV. Dum Thomista videri studes, non apicularum sed araneorum

mo-

morem imitaris , & ut scribebam nuper , ex lectissimis Thomistarum scriptis , modos loquendi studiosè seligis crudos maximè , qui que ad Iansenii sensum videantur adludere , non secus ac si ex hortis omnium nobilissimorum florum copiâ refertis , solos eligeres graveolentes.

V. Non sine singulari præconio atque aggestis laudibus commendas doctrinam D. De Laleu & D. Rivette , tam apertè Iansenio consentientium , ut è decem Doctoribus Parisiensibus , qui Theologiam in Sorbona publicè prælegunt , quorum judicio scripta eorum fuerant subjecta , repertus sit nullus , qui non judicaverit eandem in iis contineri doctrinam , quæ in Iansenio condemnata est.

VI. Pressus definitione Concilii Tridentini adversus Calvinum promulgatâ , non vereris asseverare , Calvinistas præcipuos hujus temporis in materia de libertate & gratia , eadem sentire & loqui , quæ Catholici loquuntur & sentiunt. Qui tamen ipsi cum sua Dordracena Synodo profitentur apertè , se ne ad latum unguem à Calvini vestigiis deflectere , & bellum gerere cum Tridentinis Patribus irreconciliabile , ut sæpius tibi a me objectum est , sed semper sine responso sum dimissus , adèd ut id ipsum silentio tuo satis agnoscas. Certè similis cum Ecclesiæ hostibus collusio malè cadit in Doctorem Catholicum.

VII. In quadam charta volatica contra me edita , socium tibi adjungis Petrum Iurium , quò neminem habent Calvinistæ hodie plurimum palmarum , ut ipsi arbitrantur , & cui magis suam causam credant. Hunc de debilibus gratiæ motibus à te , & à Iansenio adstructis , quosque Calvinista nullus exclusit non nulla argutantem ideo in Theatrum veluti Doctorem Catholicum hac in parte introducis: hunc inquam Iurium , qui verè de vestra ad se & ad suos accessione gloriatur , & intrepidè coram Orbe toto inficiatur , suos in hoc puncto à Calvini placitis descivisse. Hunc Iurium qui vos non injuriâ de mendacio coarguit , quo falsò gloriâmini , cum vos ad Calvini castra accesseritis , Calvinistas accessisse ad vos.

VIII. Dicitis hisce & factis contractam nominis maculam , & altè impressam quorundam animis sinistram de te , tuaque doctrina suspicionem , cum posses non magno negotio diluere , & domestica hujus rei in Academia Lovaniensi exempla non deessent , publicè agnoscendo justè damnatam esse in sensu autoris Iansenii doctrinam , renuis Iansenio nuntium remittere , & ullum tuam inter , & Iansenii doctrinam , discrimen ostendere , quin vanam hiè Religionem prætexis Majorum tuorum , quorum te major tenet , quam Romanæ Sedis aut Ecclesiæ reverentia:

verentia : verba tua proferam jam sæpius objecta , sed donec resipiscas , nunquam satis obiicienda : nam ut meritò Prosper in Epistola ad Augustinum : *neccessarium est etiam quæ scripta sunt scribere , ne leve existimetur , quod non frequenter arguitur.* Hæc inquam non erubescis scribere Thesium tuarum § 5. *Quis enim non videat periculum imminere non infundatum , si propositiones famosas damnarem in sensu ab Autore intento , ne hinc inferat aliquando aliquis , ME NON MEAM TANTUM , SED ETIAM MAIORUM MEORUM DOCTRINAM IMPRUDENTER DAMNASSE.* Hanc tuam adèò claram professionem , quâ intima animi tui sentia tam clarè prodideras , expertus invidiæ non satis ferendæ esse obnoxiam , nescio quibus offuciis conatus es deinde obscurare , & veluti linteo obducere : Periculum , scribis , veluti retractans & ingenuitatis tuæ poenitens , inde imminere non infundatum , ne ex Adversariis tuis nonnulli contendant , gratiam omnem de se infallibiliter efficacem , adèòque eam etiam , quam tu asseris , eandem esse , quæ in Tridentino & à Pontificibus R: R: per constitutiones contra Jansenium condemnata est. Contendunt id Adversarii tui ? Ita esto contendant : an hoc satis est , quo te purges ? Vel existimas id eos contendere justa de causa , solidè , & ex rei veritate , vel ex causa futile , vanè , & præter rei veritatem ? Si primum , ut non obscure innuis (cur enim vereris hic notam subire imprudentiæ , quasi Jansenium ejurando , Majorum tuorum , & tuam doctrinam ejurares ?) nunquam efficies Catholicè sentire te , etiamsi millies proclames te esse Thomistam , & juratissimum Thomistam : semper enim restabit justa & violenta suspicio , ne id animo proclames Janseniano , id est hæretico , quippe qui existimes , inter Thomistarum sententiam , & damnatam Jansenii doctrinam , eam esse cognationem aut identitatem , ut hæc falsa & meritò condemnata esse non possit , quin illa falsa pariter & condemnata sit , & hanc unicâ gratiâ Thomistæ nomen adsciscas , ut sub famoso illo clypeo delitescas , tantòque securius , ac liberius Jansenizes : si alterum existimes , & Fidei Catholicæ satis securus sis , ineptè , ne dicam stultè , vereris notam imprudentiæ , si Jansenium publicitus ejures , quo procul à te ablegato , sine incommodo fidei tuæ rationem omnibus reddes , quam reddere ex Petri monito jubemur Christiani omnes adèò luculentam , ut nulli non obtrectatori os obturetur. Certè ego tergiverlatus non sum meam , & Societatis doctrinam à Semipelagianorum dogmatis secernere , dum tu Exim: Domine secutus Jansenium non es veritus , gratiam à Molina Catholicè assertam confundere cum *gratia possibilitatis* ut Augustinus vocabat gratiam Pelagianorum ,

No n

Non me ægrè habuit, quin lætandum potius censui, occasionem per te mihi præberi, sinceram fidem, & sanam doctrinam meam, in majori luce omnium oculis exponendi. Unum dolui imperitis hominibus, & Academico vulgo sic fucum fieri ab Eximio Viro, cujus dicta omnia solent discipuli venerari, ut Apollinis oracula: Quin meo provocatus exemplo, condemnato Iansenii errore discrimen justum inter tuam & proscriptam illius doctrinam niteris exhibere? Sed quis non videat periculum imminere NON INFUNDATUM si *propositiones famosas damnatas in sensu ab Autore intento ne hinc inferat unusquisque, te TUAM & Majorum tuorum doctrinam IMPRUDENTER damnasse.*

IX. Post hæc omnia plaudis tibi & animo gestis quod honorifica quædam obtinueris testimonia partim à Domesticis, qui in eodem tecum luto hæsitant, partim à Dominicanis procul à Belgio semotis, & fraudum Iansenianarum ignaris, soloque delusis phrasium suarum cortice. Verum quid te juvant testimonia ista omnia, si animo Iansenianum virus foveas? Certe longè plures habuit Iansenius & majoris notæ quam Tu, Doctrinæ suæ, & voluminis approbatores. Pelagium synodus Diospolitana absolvit, non sine aliqua doctrinæ ejus & personæ commendatione: at decepta erat ambiguis ejus verbis, & in speciem Catholicis *miserabilis* Synodus, ut eam Hieronymus vocat. Erga Celestem Zosimus Pontifex summâ benignitate usus est, eumque pro Catholico habuit, adeo ut accusatores ejus Erotem & Lazarum, velut calumniatores pestifinxerit: tantum potuit subdola vaseri illius hæretici professio, verbis ad speciem Catholicis involuta, quibus hæreticum celabat sensum. Ut te efferres Eximie Martine, ut Hymnum Ambrosii caneres, cum universo *Supplicantium* choro, si quæ te Synodus absolvisset, si Romanus aliquis Pontifex dimisisset, ambiguitate sermonis tui captus, si me accusatorem tuum describeret veluti calumniatorem, qui tantoperè exultas, tamque ineptè gestis, ob hominum nonnullorum suffragia, quorum vel nulla, vel parva est ad fidem faciendum autoritas? Et tamen felix ille causæ tuæ successus (si quæ potest esse in mala causa felicitas) securum facere non posset, nisi (quod hæctenus cum multorum scandalo detrectas facere) damnatos errores in sensu Iansenii ejures, Ex his apparet, quam à te ultrò obtrusa sint, quæ fidem & doctrinam tuam orthodoxis omnibus merito suspectam faciant, ut adeo mirum videri non debeat, quod quæ de Theodoro tergiversante fidei suæ planam rationem reddere, dicta à Patribus Chalcedonensibus in disputatione narrata fuerunt, discipuli tui minus ad personam, quæ referebatur, attenti, quam ad rem quam
in

(8)
in te apprimè cadere sentiebant , tibi applicuerint , & à nobis applica-
ta fuisse per errorem retulerint.

§. III.

*Excutiuntur Responsa Eximii, quibus fidem suam pur-
gare nititur, contra rationem unam sibi objectam
& ostenditur quod damnatas V. Jansenii Pro-
positiones non damnet juxta SS. Ponti-
ficum Constitutiones.*

G Eminas rationes exhibes Epistolæ tuæ §. 1. ob quas personam
& doctrinam tuam de hæresi suspectam habeam, alteram, quam
secundo loco refers quod propositiones quinque ab Innocentio X. & Alex-
andro VII. damnatas, non damnes juxta Summorum Pontificum constitu-
tiones. Alteram quod juxta me reverentiam non præstes erga constitu-
tiones Apostolicas, quam promittis. Post quæ dicta, atrox, reclamationes, ac-
cusatio!

Si vel te judice Eximie Magister, atrox hæc accusatio est, non potest
non te judice atrox crimen esse, propositiones ab Innoc. X. & Alex-
andro VII. damnatas, non damnare juxta eorundem Pontificum con-
stitutiones, & non præstare reverentiam erga constitutiones Aposto-
licas, quam promittis. Examinemus an tam atrox crimen ea, qua de-
bes ratione, diluas.

Primum, inquis, §. 4. conficio irrefragabiliter sequenti ratiocinio:
Quisquis damnat quinque propositiones ab Innoc. X. & Alex. VII.
damnatas, eodem planè modo, ac sensu, quo illos damnarunt Epil-
copi quatuor, tempore Clementis IX. damnat illas juxta SS. Pontifi-
cum constitutiones.

Atqui ego propositiones illas damno eodem modo ac sensu, quo
illos damnarunt præfati Episcopi.

Ergo propositiones illas damno juxta SS. PP. constitutiones.

Majorem in qua tota vis argumenti sita est, sic stabilis quia nun-
quam testatus fuisset Clemens IX. Episcopos illos præstitisse sibi VERAM
ac TOTALEM obedientiam, si non damnassent propositiones illas juxta
Summorum Pontificum constitutiones.

Antequam ratiocinium hoc tuum, quod jactas esse irrefragabile,
destruam, oppono argumentum æquè breve & solidum magis atque
convincens, de quo sententiam æquis Lectoribus permitto. Quis-

Quisquis non damnat quinque propositiones ab Innoc. X. & Alex. VII. damnatas eodem planè modo ac sensu, quo illas damnarunt Romani illi Pontifices, non damnat illas juxtà Summorum Pontificum constitutiones. Atqui quisquis non damnat eas in sensu Autoris, sive in eo sensu, quo extant in Libro cui titulus *Augustinus Cornelii Iansenii* non damnat eas eodem plane modo ac sensu, quo illas damnarunt Romani illi Pontifices: Ergo quisquis non damnat eas in sensu Autoris, sive eo sensu, quo extant in libro cui titulus *Augustinus Cornelii Iansenii*, non damnat eas juxtà Summorum Pontificum Constitutiones.

Major mea non potest non ab ipso Eximio mihi dari, estque ipsa meridianâ luce clarior, quia modus ac sensus, quo damnant in suis Constitutionibus Propositiones, ab ipsis Constitutionibus non distinguitur; sive non est quidquam aliud, quam ipsæ Constitutiones. Totâ igitur difficultas hæret in minore, quam tamen evidenter evincunt Constitutionum verba. Non memoro Bullam Urbani VIII. quæ incipit, *In Eminenti*, quâ Librum Iansenii proseribit, & hujus suæ proseriptionis hanc rationem adjungit; *cum ex diligenti & matura Libri, cui titulus Augustinus, lectione postmodum compertum fuerit, in eodem libro, multas ex Propositionibus à Prædecessoribus nostris olim, ut præfertur, damnatis, contineri, & magno cum Catholicorum scandalo, & autoritatis dictæ Sedis contemptu, contra præfatas damnationes & prohibitiones defendi; nos huic malo in scandalum totius Reipublicæ Christianæ & fidei Catholicae perniciem vertenti, opportunum remedium adhibere volentes &c.* Constat ergo ex hac Bulla Orthodoxis omnibus, qui Romanorum Pontificum sententiis ac decretis deferunt, doctrinam contentam libro Iansenii, pro qua censuræ eximenda, tanto tempore sudatum est, & tot turbæ ac tempestates excitatæ, scandalosam esse, & ab Urbani VIII. Prædecessoribus Pio V. & Greg. XIII. fuisse damnatam, idque in sensu autoris, sive eo sensu, quo in libro Iansenii traditur, quia in alio accepta sensu, doctrina Iansenii non est. Hæc sola Bulla, quamvis deessent cæteræ, à quovis obediente Ecclesiæ filio postulat ejurationem libri Ianseniani in materia damnata: verum ad Constitutiones propero Iansenistis magis fatales, Innocentii X. videlicet, & Alex: VII. de quibus nunc potissimum contentio est.

Innocentius X. Constitutione, quæ incipit *cum occasione*, qua famosas propositiones primum proseripxit, declarat se id facere *occasione impressionis libri, cui titulus Augustinus Cornelij Iansenij Episcopi impressis, cum inter alias ejus opiniones orta fuerit præsertim in Galliis contro-*

versia super quinque ex illis &c. In quibus nota ejus id est Cornelii Iansenii Iprensis opiniones, adeoq; in Iansenii sensu quod Constitutionem suam finiens iteratò sic confirmat: Non intendentes tamen, per hanc declarationem & definitionem super predictis quinque propositionibus factam, approbare ullatenus alias opiniones quæ continentur in predicto Libro Cornelii Iansenii, in quibus verbis rursus observa alias opiniones, censuit igitur & manifestè edixit propositiones à se proscriptas, propositiones esse Iansenii, seque illas in ejus sensu proscribere, quemadmodum, se nolle edixit, per hoc alias illius auctoris opiniones probare.

Idem Innocentius in Congregatione generali Sanctæ Romanæ & Universalis Inquisitionis coram se habita alio decreto id ipsum disertius expressit, quod tale habet exordium: Sanctissimus D. N. Innocentius Papa X. post condemnatam suâ Constitutione editâ Pridie Kalendæ Junii Anni Incarnationis Dominica 1653 in quinque propositionibus Augustini Cornelij Iansenij Episcopi Iprensis doctrinam, ne occasione doctrinæ predictæ in mentes Christi fidelium aliquod dubium vel error irrepât, eundem Augustinum Cornelii Iansenii &c iterato prohibet & damnat &c Ubi vides in quinque Propositionibus doctrinam Cornelij Iansenij disertissimè fuisse damnatam, & iterum iterumque damnari.

Alexander VII. in Bulla, quæ incipit ad sacram Bullæ Innocentianæ fidelissimum agens interpretem, supra dicta sic confirmat & cavillationes omnes præcludit: licet ea quæ Apostolicis Constitutionibus abundè fuerunt definita, nova dictionis, sive declarationis accessione nequaquam indigeant, quia tamen aliqui publica tranquillitatis perturbatores, illa in dubium revocare, vel subdolis interpretationibus labefactare non verentur, ne morbus iste latius divagetur, promptum Apostolica autoritatis remedium censuimus non esse differendum &c. .... Cum autem, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filii predictas quinque Propositiones vel in libro predicto ejusdem Cornelij Iansenij non reperiri, sed fictè, & pro arbitrio compositas esse, vel non in sensu ab eodem intento damnatas fuisse asserere magno cum Christi fidelium scandalo non reformident, nos, qui omnia, quæ hac in re gesta sunt, sufficienter & attentè perspeximus, utpote qui ejusdem Innocentij Prædecessoris jussu, dum adhuc in minoribus constituti Cardinalis munere fungeremur, omnibus illis congressibus interfuimus, in quibus Apostolicâ Autoritate eadem causa discussa est, eâ profecto diligentia, quâ major desiderari non posset, quamcumq; dubitationem super præmissis imposterum auferre volentes, ut omnes Christi fideles in ejusdem fidei unitate sese contineant, ex debito nostri Pastoralis

Officii

officii, ac matura deliberatione præsertim Innocentiæ Prædecessoris nostri Constitutionem, Declarationem, & Definitionem, harum serie confirmamus, approbamus & innovamus, & QUINQUE ILLAS PROPOSITIONES EX LIBRO PRÆMEMORATI CORNELII JANSENII EPISCOPI IPRENSIS, CUI TITULUS EST AUGUSTINUS, EXCERPTAS, AC IN SENSU AB EODEM CORNELIO JANSENIO INTENTO DAMNATAS FUISSE DEFINIMUS ET DECLARAMUS, ET UTI TALES, *inusta scilicet eadem singulis notâ, quæ in prædicta Declaratione & Definitione unicuique illarum sigillatim inuritur*, ITERUM DAMNAMUS. Commentatore non indigent verba adeo clara ac luculenta: tanta tamen fuit, & etiamnum hodie est quorundam hominum obstinatio, ac partium studium, ut hæc ipsa, nescio quarum cavillationum nebulis obfuscare conati sint & contentur: quare & altera Constitutione opus fuit, præscribente Formulam Clero Gallicano, quâ subscribere debeat Constitutioni *Ad sacram*, quæ velut lapis quidam lydius esset datus Ecclesiæ, ad exploranda suspectorum hominum ingenia & ita sonat: *Ego Constitutioni Apostolica Innocentii X. data die 31. Maii 1653. & Constitutioni Alexandri VIII. data 16. Octobris 1656. Summorum Pontificum me subijcio, & quinque Propositiones ex Cornely Jansenii Libro, cui nomen Augustinus EXCERPTAS ET IN SENSU AB EODEM AUCTORE INTENTO, PROUT ILLAS PER DICTAS CONSTITUTIONES SEDES APOSTOLICA DAMNAVIT, sincero animo rejicio ac damno, & ita juro &c.*

Ex his sequitur invictè, eum, qui non condemnat quinque Propositiones famosas in sensu Jansenii, non condemnare easdem propositiones ex mente Constitutionum Pontificiarum: ergo, ut aiebam teipso iudice, Vir Eximie, atrocis criminis reus est, quisquis Jansenianas Propositiones IN SENSU JANSENII non condemnat: ergo te ipso iudice atrocis criminis reus tu ipse es, quamdiu tergiversaris & animum tuum non immutas.

Miseret me tui Eximie Martine, loquor ex intimo animi sensu; miseret me. Tu, qui parentibus natus es Catholicis, quorum majores, quique ipsi fortè in medio gentis prævæ pro Romano-catholica religione adversa multa passi sunt, qui Magistratibus & muniis in Republica gerendis, solius religionis amore renuntiarunt, certè renuntiare erant paratissimi, tu inquam, qui hujus amoris hæres potius esse debueras, quam fortunarum, tu, qui adeo piè, adeo Christianè ab iis institutus es, naufragii adeo præsentis periculo te diutius exponas, ne dicam jam nunc sis naufragus? Neq; ad tabulam à me tibi amicè porrectam extendas manum? Non possum non ingeminare, miseret me

tui : utinam tantopere te ipsum misereat , & infelicitatem istam tuam tempestivè intelligas , ac intelligens serio recipiscas. Sane quidquid dixeris , quidquid obtenderis , quidquid tibi institutores illi tui suggererint , quorum consiliis nimium cæcè hætenus paruisti , illud diffiteri non potes , longè esse consultius , longè tutius , & ab errandi discrimine remotius, *Romano Pontifici* (id est ut Florentini verbis tibi non ignotis utar) *Successori B. Petri Principis Apostolorum , Christi Vicario , totiusque Ecclesie Capiti , cui semus in Beato Petro pascendi , regendi , gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro IESU Christo plenam potestatem traditam esse*, illi inquam obtemperare & ejus stare iudicio , ac definitivæ sententiæ , quam *filios iniquitatis , publica pacis perturbatores* audire , quibus hætenus tantâ pertinaciâ auscultas. Solebas hoc mihi monitum dare , & æqui , bonique consului : tutius , tutius mi Pater lectandum est, vaga probabilitas periculum omne non tollit. Hanc eandem cantilenam , quoties tuis occinuisti discipulis *tutius tutius ?* Hanc tuam ipse regulam , in fidei , hoc est omnium gravissimo negotio sciens & volens negligis , & ita quidem , ut nec ulla probabilitatis umbra supersit quæ te firmet , & à consilio à me tibi dato jure avocet. Sed ne te unum fortè remoretur , quo minus veritati des manus,

Venio jam ad ratiocinium tuum illud *irrefragabile* , ut jactas ; propositionem illius five majorem : *Quisquis damnat quinque propositiones ab Innocentio X. & Alex: VII. damnatas eodem plane modo ac sensu quo illas damnarunt Episcopi IV. tempore Clementis IX. (qui recularunt eas damnare in sensu à Iansenio intento) damnat illas juxta summorum Pontificum Constitutiones* , hanc inquam , majorem aio esse falsissimam cujus falsitas ex jam dictis facile cuivis etiam obstinato apparet.

Sed inquis: *major argumenti patet, quia numquam testatus fuisset clemens IX. Episcopos illos præstitisse sibi VERAM ET TOTALEM obedientiam, si non damnarent propositiones illas iuxta summorum Pontificum constitutiones.*

Respondeo aut aliam præstitisse Episcopos illos obedientiam, aliterque propositiones damnatas ejurasse , quam referat Eximius , aut nunquam illorum obedientiam probasse Clementem.

At quod probaverit Clemens , inquis , constat ex Pontificio rescripto. Non repugno. At , quod non aliam præstiterint obedientiam , quam , quæ refertur ab Eximio ex Pontificio rescripto , non patet , imo patet contrarium. Difertè quippe testatur Clemens se abire nolle , à Prædecessorum suorum Innocentii X. & Alex. VII. Decretis ac statutis :

tutis : abivisset autem quam longissimè , ut nullus non admiserit , si obedientiam aded mutilam , aded à Prædecessorum voluntate alienam , habuisset pro perfecta atque integra. Si tibi fides est , noluerunt utquam agnoscere quatuor illi Episcopi Jansenii doctrinam , in quinque propositionibus esse jure proscriptam : *Dogmatibus fidem , facto reverentiam promiserunt* : cujus promissionis sensus alius non est quam is : Profitemur propositiones illas quinque sensum aliquem complecti hæreticum , eumque ejuramus , quod autem dicitur , propositiones illas in Jansenii Libro contineri , & in illius sensu damnari , eatenus præstamus Constitutioni reverentiam , quæ tota in eo posita est , quod eam ut falsam nunquam sumus oppugnaturi , sic tamen , ut liberum semper nobis esse velimus , de Jansenii doctrina sentire , quod volumus. Damnavit Innocentius X. inter alias ejus (Jansenii) opiniones , quinque propositiones sibi oblatas , & posteaquam pro rei gravitate (verba Pontificis sunt) coram S. R. E. Cardinalibus ad id specialiter sapius congregatis , & à pluribus in sacra Theologia magistris , easdem quinque propositiones fecisset singillatim diligenter examinari , sollicitè imploratâ sancti Spiritus assistentia , divino Numine favente declaravit & definivit , illas esse temerarias falsas , impias , blasphemias , anathemate damnatas , & hæreticas , mandans omnibus Christi fidelibus sub censuris , & pœnis contra hæreticos in jure expressis , ne de dictis propositionibus sentire aliter præsumant , quam in hac præsentis sua Declaratione & definitione contineatur , idem Innocentius post damnatam ut loquitur sua constitutione in quinque propositionibus Augustini Cornelij Iansenij Episcopi Iprensis , doctrinam , ne occasione doctrina prædictæ in mente christi fidelium aliquis error irrepat , eundem Augustinum Cornelij Iansenij iterato prohibet & damnat. Urgentius adhuc premens Alexander VII. Publica tranquillitatis perturbatores , & iniquitatis filios appellat qui prædictas quinque propositiones vel in Libro ejusdem Cornelii Iansenii non reperiri , vel non in sensu ab eodem intento damnatas fuisse asserere non reformidant , & easdem quinque propositiones ex Libro præmemorati Cornelij Iansenij excerptas , ac in sensu ab eodem Cornelio Iansenio damnatas fuisse definit & declarat , & ut hæreticas &c. iterum damnat , mandans omnibus christi fidelibus , ne prædictam doctrinam teneant sub pœnis & censuris contra hæreticos in jure expressis ipso facto absque alia declaratione incurrendis , præcipimus insuper omnibus Primatibus , Archi-Episcopis , Episcopis &c. Ut hanc suam declarationem & definitionem ab omnibus observari faciant , ac inobedientes & rebelles prædictis pœnis , aliisq; juris & facti remediis , invocato etiam si opus fuerit brachii secularis auxilio , omnino coërceant. Ad hæc

præ-

præscribit formulam Clero Gallicano qua prædictis Constitutionibus summorum Pontificum singuli se subiciant, & quinque propositiones in cornelij Iansenij Libro, cui nomen Augustinus, excerptas, & in sensu ab eodem auctore intento sincero animo rejiciant ac damnent, & se ita facere jurent. Interim laudati ab Eximio nostro Episcopi IV. hanc quidem Constitutionibus tam solennibus & toties repetitis reverentiam promittunt, ut altum fileant, an propositiones illæ in Jansenio contineantur, & an recte damnatæ sint nec ne, sic tamen ut nec virtutis amore, nec metu pœnarum abdicare a se velint libertatem, sentiendi de illis quod velint, quo pertinaci silentio in illis circumstantiis altius quam ulla voce clamant se nolle Jansenii sensum à Pontificibus damnatum reiicere, sed eum mordicus sustinere velle, tonet & fulminet Roma, quantum velit, & hos Episcopos, eo modo palam agentes, non modo toleraverit Clemens, sed ut plenè & perfectè obedientes Filios etiam commendaverit? ita existimabit, quisquis fidem adjecerit afferenti Eximio. Agamus sincerè; fingamus tantisper nihil respondisse Clementem, existimasne tu ipse, Eximie Domine, simili silentio satisfactum esse Bullæ Innocentianæ & Alexandrinæ? existimasne nihil aliud utrumque illum Pontificem noluisse? Si sincerè eloqui vis, quod censes, nunquam id dices, neque Pontificum istorum verba interpretationem similem patiuntur, quam si vel obscure paterentur, non prætermitteres eam adferre, dum solo Episcoporum illorum exemplo, & Clementis Responso pertinacem tuam inobedientiam erga Romanorum Pontificum Constitutiones, niteris excusare: Putabisne igitur Clementem minus affectum esse Prædecessorum suorum mentem, quam quivis sanæ mentis Theologus eam assequatur. Damnant Innocentius & Alexander propositiones V. ut hæreticas, neque alium in iis sensum damnant, quam Jansenii, ut plenissimè declarant: & Clemens existimaverit eorum constitutionibus plenè satisfactum esse, si quis sensum, qualemcumque sibi imaginari libuerit hæreticum damnaverit, sic ut liberum sibi relinquat, & absolute velit de Jansenio sentire quod lubet, modo verbis non dicat Pontifices illos in definiendo errasse, quod tamen se in animo sentire, illo silentio palam satis manifestat? Et hanc qualem qualem obedientiam, aded præposterè Clemens appellaverit *plenam, perfectam, totalem*? Stipiti loquatur, qui hoc persuadere nititur, quæ tandem diminuta erit obedientia, si hæc plena, quæ imperfecta, si hæc perfecta, quæ mutila, si hæc totalis sit? Ut quid quæso dogmatibus fidem, facto reverentiam pollicentur hi Episcopi, tuque horum æmularis exemplum, nisi

ur

ut illudatis hominibus minus peritis ? Ediffere nobis , neque enim ignotum tibi est mysterium : an non ideo factum à dogmatibus , & dogmata à facto avellit , quæ inviolabili nexu sibi mutuo in hac causa implicita sunt , & circa factum ideo hæretis quasi ancipites , ut , cum libuerit , dogmata tueamini , neque tamen de violatis Pontificiis constitutionibus convinci possitis , convincendi aliàs si factum ipsum dogmati , ut implicuere Romani Pontifices , implicitum relinquere-
tis ? Damnatis dogmatibus fidem promittitis , facto sive definitioni de sensu Jansenii non fidem , sed reverentiam dumtaxat in solo silentio sitam , quod aliud esse non potest , quam fidem non fidem , hoc est nihil rei , sed inanem verborum strepitum damnatis dogmatibus promittere : nemo enim dogma , aut documentum censeat inanimatum vocum sonum , aut characterum congeriem sine ullo sensu aut significatione : sicut ergo dogma aut documentum non est , quod nullum sensum habeat , sic dogma Pontificum non est , nisi quod sensum à Pontificibus decretum , & declaratum contineat : atqui Pontifices expressè , iteratis vicibus , & summa sollicitudine declarant sensum , in quo dogmata sive propositiones V. damnant esse SENSUM JANSENI , sive quem habent in Libro Jansenii , neque ullum alium sensum declarant se damnare , ut ipsi oculi vestri testes sunt : ergo dogmata , à Pontificibus in suis constitutionibus damnata , sunt V. propositiones IN SENSU JANSENI & non in alio sensu : atqui negatis fidem V. propositionibus damnatis IN SENSU JANSENI ; ergo præter inanem verborum strepitum , nihil rei promittitis , & Mundo illuditis , dum damnatis dogmatibus fidem promittere imperitis videmini : nam qui Jansenii sensum non damnat , nihil eorum damnat , quod in Pontificum constitutionibus continetur , sed ad summum illud damnat , quod ipse pro libitu sibi fingit , ac imaginatur. Quæsitæ illa jus inter & factum in hac causa distinctio adeo inepta est , adeo futile effugium , adeo turpis & fæda cavillatio , ut ipsi eam Calvinistæ judicent Viris gravibus indignam. Audi quid de ea censeat adamatius tibi Iurius , quid de ea non suo dumtaxat , sed & suorum nomine loquatur : verba ejus Gallica decerpta ex præfatione Libri , quem inscripsit *Justification de la Morale* &c. Gallicè do , ne vis eorum & energia pereat , si transferantur in aliam linguam , sunt enim exquisita : *Nous avions été choqué il y a long temps de l'obliquité de Mr. Arnauld dans la controverse du droit , & du fait sur l'affaire de cinq propositions & nous avoins regardé cela comme une chicanerie sans honneur & sans bonne foi. Non ferunt hæretici , non fert ipse Iurius artes illas malas , & obliquum ac versipellem animum ,*
quo

quo exceptionis adeò indignæ primus inventor & artifex Arnaldus ; Pontificias constitutiones , quantum est in se, elusit , eorumque omnem vim infregit. Cavillum vocant *sine honore* , *sine bona fide* id est ; qui in Virum honestum , & cui fidei bonæ superest aliquid , non cadat. Et Episcopos Arnaldi exemplo adeò fædè & turpiter cavillantes tu vocas plenè , perfectè , integrè obediens , & te auctore , ut tales ipse Romanus Pontifex Clemens IX. eos salutaverit ac commendaverit.

At inquis ita testantur ipsa acta.

Quam parum ex actis illis confici possit ad obvelandam pertinaciam vestram ad oculum summa eruditione demonstrat *Auctor Defensionis Formulae* ; cujus evidentia in hanc rem Argumenta , ne actum agam , prætermitto hic adnectere. Et brevi , ut spero , negotio isti ambulanti in tenebris lucem aliquam afferet Innocentius XII. Profecto si nihil hic fraudis intercesserit , & illa , quam Jansenistæ more suo fingunt , verè fuerit Pontificis mens , non potuerunt non illi acquiescere omnes Galliæ Episcopi , non potuit non Sorbona subscribere , non est cur amplius quid à suis subjectis Rex Galliæ exigat : & tamen Episcopi exceptionem istam non patiuntur , in Sorbonæ societatem admittitur nemo , qui non aliter ejurare damnatas quinque propositiones velit , neque Regiis mandatis pareat , aut Jansenismi à se suspicionem amolitur , quisquis jus à facto in causa propositionum avellit , seque contra Innocentium X. & Alexandrum VII. supremos suos iudices erigit. Aliud quippe in ipsis dogmatibus damnat , quam quod illi damnarunt.

S. IV.

Respondetur ad reliquas Eximii exceptiones.

V Erum pergis : ipsa nostra Societas aliquando se Arnaldico illo effugio defendit contra Thomistas in exitium Molinæ conspirantes , dum imminente jam jam fulmine persuadere conabatur in libello suo supplici Paulo V. oblato , *tamquam articulum fidei definiri non posse , quod dogma de gratia per se efficaci à SS. Augustino & Thoma traditum fuerit* : ita nempe testis omne exceptione major capitalissimus Molinæ hostis Thomas Lemos refert in Miscellaneis.

An , & qualis libellus ille supplex à Lemosio exhibeatur , non discussio , cum Liber ad manum non sit , nec operæ pretium videatur conquirendo tempus insumere : certum est enim in istis miscellaneis mul-
tas

tas fabulas affectas esse Jesuitis, & constat, quod Auctor istius operis aut interpolator, quisquis fuerit, passim nimis liberaliter & nonnumquam enormiter fingendo quidlibet, fidem sibi & auctoritatem omnem detraxerit. Quare libellus ille supplex si, quem persuadere cupis, sensum contineat, Lemosium ipsum, aut potius Iansenistam quempiam qui eum subministraverit auctorem habet, non Jesuitam, apud quos Romanæ Sedis auctoritas majus semper pondus habuit. Audi quibus verbis Franciscus Macedo alias Molinæ hostis implacabilis, quemque advocatum tibi alibi adjungis, fabellas Lemosianis istis similes, explodat in Libro suo adversus Thom. Anglum: cum enim quaestio Theologica Historica de istis Congregationibus maximè injuriosa in lucem edita & ab illo lecta esset, sic scribit Articulo 3. *Erit autem aequum, ut quoniam Pontificia Sedis & auctoritatis, Societas IESV maxima & acerrima propugnatrix & vindex est, nos, qui de propugnanda eadem auctoritate agimus, Societatem quoque à calumnia vindicemus: cum tam conjuncta utriusque sit causa, ut non possit una sine altera aut defendi, aut oppugnari: qua summa Societatis laus est eosdem habere cum Sede Romana & amicos, & inimicos, ut quicumq; unam amet & ambas diligat, & qui alteram oderit, ambas oderit. Id mihi legendo comperitum, neminem, qui Romana Sedi bellum hostis intulerit, non etiam bellum Societati huic IESV Sanctissime, intulisse. Actam fuisse Roma causam P. Molina & coram Pontifice Clemente primo VIII. deinde Paulo V. agitatam, & sciunt omnes, & mihi constat .... Incidi in quoddam exemplum hujus disputationis typis mandatum Anno 1644. inscriptum QUÆSTIO THEOLOGICA, HISTORICA ET IURIS PONTIFICII avidissimè arripui, accuratissimè legi: sed non omninò acquievi. Deprehendi enim quaedam in auctore affecti animi & praecipitati judicij signa, quae illius exempli fidem elevarunt .... Multa Molina imponuntur, quae ne somniavit quidem. Valentia summo Theologo inepta & inscita responsiones saepe tribuuntur, quae vel à rudi discipulo reddi non possent. Iam illa insignis est impostura ad concitandam invidiam Societati, Molinistas publicè Roma sustinuisse PONTIFICEM IPSUM ERRARE POSSE quod n. 9. habetur, quae sententia maximè est à Societate aliena. Certè ut illa est & egregiè pia & prudens, nec sentire illud posset, nec ut sentiret evulgare deberet, in praesertim (quae fingit auctor) formidolosis temporibus. Tum paucis interjectis subjungit, tametsi maximè à Molina sententis de gratia, placitisque dissentiam, nunquam tamen ad ea impugnanda uti volui ejusmodi narratiunculis: utinam ex eo discas Magister Eximie istiusmodi missis fabellis, in quibus maximum, imo unicum fere praesidi-*

um collocare hætenus visus es , aliquid solidi afferre , quod doctrinale responsum mereatur.

Addis n. 4. *similem fidem* definitionibus Pontificum , *non habuisse plures alios ejusdem Societatis Theologos* , Sirmundum , Petavium &c.

Hanc exceptionem cæteris tuis naniis annumero , donec aliquid probaveris : Petavii & Sirmundi opinio adeo parum tuis & Jansenistarum cavillationibus hic favet , ut verba eorum in medium producere erubescas , contentus solis illorum citatis nominibus , sed & quæ ibi dicis , & quæ de mente Cardinalium Bellarmini ac Baronii à Jansenistis afferri solent super hoc negotio , pluribus exposita sunt in defensione Formulæ , ac recentissimè à Nicoftrato in elegantibus ac nervosis contentionibus , quas si lubet consule.

Ultimo loco Harduini Perefixii Parisiensis Archi-episcopi decretum quoddam comminisceris , quo , ut ais , *assertionem meam minimè probasset.*

Ad hoc Decretum respondebo , quando bonâ mihi fide expones , ubi , & unde illud hauseris . Quam multa Perefixio à fœderatis tuis afficta sint , non Gallia sola , sed Orbis universus novit . Quamquam illud ipsum , quod Perefixius in citato à te loco exigit , minimè præstas : exigit enim , *ut quis judicium suum , judicio Superiorum sive Romanorum Pontificum sincerè submittat.* Quod si præstares , nulla , vel parva tibi mecum esset dissensio , neque tergiversareri provocatus toties ad subscribendum citrà exceptionem Alexandrinæ Formulæ.

§. V.

Excutiuntur , quæ reponit Eximius ad rationem alteram , quâ ostensum est , promissam reverentiam ab illo minime præstari.

Nunc ad crimen atrox alterum , & priori multo gravius , quod impactum tibi flebiliter quereris , accingor : illud videlicet , quod diminutam illam tuam obedientiam , quâ dogmatibus fidem , factò reverentiam toties solemniter promissisti , non impleas . Prætereo , quod in nupera responsione ostendi , non nisi obstinatissimam pervicaciam , sub specioso reverentiæ vocabulo à vobis palliari . Quis enim sentiat illum reverenter alterius dicta excipere , qui nihil quidem illis obloquitur , sic tamen , ut sincerè loquenti , palam recuset , fidem habere , & hoc quidem , quod respectu cujusvis Viri probi , ac honesti , foret impudentissimum ac non ferendum , Tu sub reverentiæ nomine nobis studes

stulos obtrudere, dum ita agis, erga Christi Vicarios, Romanos Pontifices, legitimos fidelium omnium Superiores, totius Ecclesiæ Doctores, quorum vocem audire teneantur quotquot Christi oves sunt, dum inquam ita agis ergà illos, quibus scimus in B. Petro pascendi, regendi, gubernandi, universalem Ecclesiam à Domino nostro IESU Christo plenam potestatem traditam esse, ut promittas quidem te oblocutorum nihil, ubi ex plenitudine potestatis hujus, & Christi vices gerentes, solenniter definiunt sensum in Pseudo-Augustino Jansenii expressum esse hæreticum, cui declarationi tota se submittit Ecclesia, sic tamen, ut cum filiis iniquitatis, & tranquillitatis publicæ perturbatoribus, palam renuas iudicium tuum definitioni tam solenni submittere: exhorrescunt piæ aures ad solam tantæ indignitatis cogitationem, neque tamen hic sistit tua irreverentia, gravioris criminis te convinco, dum insuper promissi hujus silentii violatorem extitisse te ostendo. Non injuria id à me exprobratum esse probant, quæ in Thesisibus anni 1688. 14. Octobris defensis scribere de Semi-pelagianis sustines, neque adhuc retractas. Contenderam ego à veritate procul aberrare, quotquot existimant, Semi-pelagianos necessitatem gratiæ interioris admisisse etiam ad initium fidei, idque stabiliveram per hanc è quinç; Jansenianis propositionibus quartam: *Semi-pelagiani admittebant interioris gratiæ necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei &c.* Quod Pontificum Oraculum hoc quasi sibi excipis Thesisium tuarum Concl: 1. §. 7. *quam hoc imbellè! quis enim nesciat, damnari hanc propositionem potuisse, eo quod cum sit bimembris, falsa & hæretica esse queat, dummodo alterutrum è duobus membris falsum sit & hæreticum? Potest itaque verum esse quod Pelagiani admisserint prævenientis gratiæ necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei, dummodo falsum sit (uti revera est) ideo eos hæreticos fuisse, quod vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare.* In dissertatione vero Theologica nihilo magis te reverentem exhibuisti erga easdem Apostolicas constitutiones, & promissi memorem ita scribens pag. 8. *Ceterum circa priorem censuræ istius partem, in qua dicitur Semi-pelagiani &c. In Scholis Catholicis omnes inter Magistros non convenit, illis, quod in assertione dicitur affirmantibus, aliis id negantibus: ad quæ verba sic expoſtulaveram in mea Thesi nupera. Quasi vero, post claram, & manifestam Pontificum declarationem, quisque pro arbitrio suo statuere posset, quod vellet. Insignem enimvero Eximii nostri reverentiam, quam præstat erga Constitutiones Apostolicas &c. Nunc iterum, ac tertio pergis propositi tenax scribere Epistolæ tuæ §. 3.*

Subsisteret quam optimè Summorum Pontificum censura, etiamsi prior pars propositionis (quam ipsi damnaverunt ut fallam) foret vera, hac nempe: Semi-pelagiani admittebant prevenientis gratia interioris necessitatem &c. Idque à te adeo nervosè tamque invictis rationibus esse effectum jactas, ut ego toto triennio ad eas coactus sim obmutescere. Quæ quælo invictæ illæ rationes fuerunt?

Prima, respondes, dic sola, quia quam secundo loco adjungis, ad quam mox respondebo, à te nunquam antea adhibita fuit, & si præter primam adhibuisses aliquando aliam, quæ pondus aliquod mereretur, non prætermisisses illam Epistolæ tuæ rursus inferere, tu, qui ad nauseam usque & fastidium toties sub alia inscriptione amas eadem dicere, ut qui unum tuum scriptum legerit, dicere possit, se legisse omnia: Achillea ergo tua ratio est, quod cum propositio damnata sit copulativa, sufficiat ad hoc, ut sit falsa & heretica, quod una ejus pars vere talis sit, licet altera vel vera sit, vel saltem certò non sit falsa.

Ais, quod ad hanc triennio toto coactus obmutuerim? Quod nihil tuleris responsi? Et tamen nulli Jesuitæ licet esse muto, si vobis fides, atque ut ipse gratiosè insinuas, ne dicam exprobras, semper gloriam ultimæ responsionis aucupantur Jesuitæ. Nihil tulisti responsi? Ubi tua est memoria Vir Eximie? Neque enim volo expostulare de fide, ubi memoria inquam? Forte sperasti responsionem meam in Lectorum animis tanto temporis intervallo, potuisse obliterari: ut renoventur vestigia, rursus subiicio quæ respondi Anno 1688. cum non erubisti primum hoc in lucem protrudere, & apertus constitutionum Apostolicarum in hoc esse contemptor: hæc ergo reposui §. 4. "Bimembris est propositio, sed duplici etiam inuritur censurâ, quarum prima potest in primum membrum cadere, altera in secundum. Bimembris est propositio, sed cujus utrumque membrum asseruit Iansenius, cujus errores ex professo damnant Pontifices. Bimembris est propositio, sed cujus secundum membrum jam virtualiter damnatum erat in secunda Ianseniana, adeòque non ita novâ damnatione indigebat, nisi in quantum cum primo membro conjungebatur, quod proin ad minus æque damnari præsumi debet. Bimembris est propositio, sed cujus primum membrum sine ullo usu bono adjectum est, nisi etiam sit damnatum, nec tantum sine usu bono, sed ad fovenda nova in Ecclesia dissidia, contententibus omnibus, qui reverenter Decreta Pontificum excipiunt, utrumque membrum damnatum esse, cum soleant & debeant Pontifices, cum per solennes declarationes fideles instruunt, loqui clarè & distinctè

amo-

„ amovendo omnem dubietatem , quam maximam reliquissent , nisi
 „ simul damnassent primum membrum. Quid reponeres, Vir Eximie,
 „ contendenti ad merendum in statu naturæ lapsæ non requiri in ho-
 „ mine libertatem à necessitate , etiam postquam hæc Janseniana tertia
 „ damnata est : ad merendum & demerendum in statu naturæ lapsæ
 „ non requiritur in homine libertas à necessitate , sed sufficit libertas
 „ à coactione. Quid si enim abjectâ reverentiâ tecum in hunc modum
 „ respondeat aliquis : quis enim nesciat damnari hanc propositionem
 „ potuisse , eò quod , cum sit bimembris , hæretica esse queat , dum-
 „ modo alterutrum è duobus membris hæreticum sit ? Potest itaque
 „ verum esse , quod ad merendum non requiratur libertas à necessita-
 „ te , dummodo falsum sit (sicut revera est) quod ad ^{de}merendum non
 „ requiratur libertas à necessitate. Et erit , quare fingat majorem liber-
 „ tatem requiri ad demerendum , quam ad merendum , cum Deus sua
 „ dona coronet , non sua delicta puniat , quæ nulla habet , & ad quæ
 „ nullum impellit. Sicque salvâ subjectione , qualem Eximius servat
 „ erga definientes Pontifices , sustinebitur etiamnum cum Jansenio
 „ gratiam in statu naturæ lapsæ necessitare. Nec erit , quod timeatur à
 „ 2. Janseniana , quâ definitur gratiæ resisti : vel 4. , quâ exprimitur ,
 „ ei posse resisti : nam iis explicandis facilè quis mutuabitur à Janseni-
 „ stis effugium , dicendo , quod resistatur gratiæ , adeòque resisti possit ,
 „ prout Pygmæus resistit giganti , à quo reluctans opprimitur. Quis
 „ hæc reverens Ecclesiæ filius sustineat ? Sustinet tamen Eximius , nec
 „ tantum sustinet , sed argumentum à tali definitione petitum , ut im-
 „ belle , exhibilat ” Ad hæc tu Doctor Eximie more tuo diu siluisti ,
 „ & files etiamnum.

Nunc ad alteram rationem tuam , quæ adeo miserabilis est , ut Dia-
 lecticæ tironem magis , quam Doctorem sapiat : *Ratio secunda inquis
 hac est : quod licet utraque istius propositionis pars foret falsa , adhuc sub-
 sisteret , quod à Semipelagianis aliqui admiserint , etiam ad initium fi-
 dei prævenientis gratia interioris necessitatem : nam eo non obstante ad-
 huc damnata meritò ea foret propositio tamquam falsa , utpote , qua in-
 definitè , adeoque universaliter asserit , Semipelagianos admisisse præve-
 nientis gratia interioris necessitatem ad singulos actus , etiam ad initi-
 um fidei.*

Subtilitas hæc , vel potius captiosum litis implicandæ artificium tui
 ingenii foetus non est , sed ex venenoso Iansenii fonte illud hausisti l.
 8. de hæresi Pelagiana cap. 6. col. 456. ubi ipse etiam duos hæretico-
 rum illorum ordines distinguit , ac diligenter observatum vult , non

omnes

omnes unum idemque sensisse Semipelagianos, quare de illis dumtaxat contendit, quod admiserint interioris gratiæ necessitatem etiam ad initium fidei, quorum opinionem & dogmata Prosper & Hilarius Augustino censenda, & refuranda prodiderunt. Exceptioni huic mox faciam satis, ubi ad Sophisma tuum directè respondero. Tota ergo vis & efficacia in hoc consistit, quod propositio à Pontificibus damnata, indefinita & dogmatica sit.

At quia indefinita, & dogmatica est Eximie Doctor, idcirco ante oculos nobis clarè ponit, in quo dogmate sita sit Semipelagianorum hæresis, in hoc utique uno capite, ex quo cæteri illorum errores, velut rami è radice nascuntur, videlicet, quod interioris gratiæ necessitatem negarent, saltem ad initium fidei. Exceptio tua tam peregrina non foret, si ad plura quædam puncta capitalia Semipelagianismus se extendisset, si v. g. non solum necessariam ad initium fidei Christi gratiam negassent, verum etiam cum Pelagianis peccatum originis sustulissent: potuissent enim tunc in ultimo hoc saltem capite Semipelagiani mansisse, etiam qui necessitatem gratiæ ad initium fidei admitterent: nunc vero, cum totus Semipelagianismus pendeat ex uno dogmate, non potes asserere aliquos simile dogma non tradidisse & simul statuere illos eisdem, semipelagianos fuisse.

Existimo Vir Eximie te aliquid de Pelagiana & Semipelagiana historia legisse, Iansenium saltem te de hac re legisse profiteris & facto ipso te eum legisse abundè commonstras: Iansenio forte junxisti alium quempiam è Calvini grege. His habuisti fidem, quod enim cupit aliquis, hoc facile credit. At dic nobis qua in re erant Semipelagiani isti aliqui, qui, te Auctore, admittebant gratiæ interioris necessitatem, etiam ad initium fidei? Non ausis apertè, ut spero, ad alterum damnatæ propositionis membrum confugere, quo confugit Iansenius, & Calvinistæ confugiunt: quamquam eo propendè visus sis, quando gratiam prout à Molina ad veterum Patrum normam explicatur, & adstruitur, appellabas gratiam *mera possibilitatis*. Qua inquam in re erant isti aliqui Semipelagiani? Augustinus, Prosper, Hilarius & quotquot olim fuerunt Semipelagianismi debellatores, id unum in ipsis culpant, id unum olim habitæ Synodi proscribunt, earumque exemplo Concilium Triden. cavet tamquam capitalem eorum errorem gratiæ scilicet cælestis ad initium fidei negatam necessitatem. Hanc qui admiserunt vel eximendi sunt Semipelagianorum numero, vel ad alterum Jansenii membrum confugiendum est, vel tertium aliquid, & priscis sæculis incognitus excogitandus est à te Semipelagianismus de quo libenter differentem audiam.

§. VI.

Evincitur capitalem omnium Semi-pelagianorum errorem consistere in negata interioris gratiæ necessitate ad initium fidei.

CUm hætenus renuas fidem habere Pontificibus solenniter multoties definitibus, consentiente totâ Ecclesiâ errorem Semi-pelagianorum in eo situm, quod negaverint interioris gratiæ necessitatem etiam ad initium fidei, ne quid à me desiderare possis ulterius, exhibeo è multis pauca quæ SS. Prosper & Hilarius in suis litteris ad Aug: miserunt, & quæ ad eos Augustinus rescripsit in libris de prædestinatione SS., ac de dono perseverantiæ: hos enim solos Semi-pelagianos certè aliquos ex illis de quibus in istis litteris ac libris sermo est, contendit Iansenius interioris gratiæ necessitatem ad initium fidei admisisse, neque existimo in alios quam in istos te fuisse intentum, dum idem cum Iansenio jam condemnato, contendere non erubescis: sic ergo de præcipuo Semi-pelagianorum errore Prosper & Hilarius Augustinum instruunt, ut asserant eos ad opera quidem perfectâ gratiam affirmare, ita tamen, ut initium aliquod justitiæ & salutis esset à nobis, nimirum fidei exordium, vel primus nisus, seu tenue desiderium salutis obtinendæ, quod desiderium inter opera bona non numerabant, quemadmodum in ægro voluntas adhibendi medici, vel certa de remedio concepta fiducia, nondum censetur esse pars aliqua curationis, quæ comparatio Hilarii est in laudata Epistola. *Hæc inquit Prosper ipsorum definitio ac Professio est, omnem quidem hominem Adam peccante, peccasse, & neminem per opera sua, sed per Dei gratiam regeneratione salvari: in quibus orthodoxi erant, & ut mox referemus, ab Augustino commendantur: universis tamen hominibus propitiacionem, quæ est in Sacramento sanguinis Christi, sine exceptione esse propositam, non simpliciter, ut à Catholicis anti-Iansenianis asseritur, sed ut quicumque ad fidem & ad Bâptismum accedere voluerint, naturali facultate ut ex adjuncto patet, salvi esse possint: qui autem credituri sunt, quive in ea fide, cujus initium non est à gratia, sed, quæ deinceps per Dei gratiam sit juvanda, mansuri sunt, præscisse ante mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in regnum suum propter merita salutem ex parte naturalia in quantum initium fidei merè naturale continent*

nent ideoque omnem hominem ad credendum, & ad operandum divinis institutionibus, sive Scripturis admoneri, ut de apprehendenda vita aeterna, nemo desperet, cum voluntaria devotioni naturalis arbitrii, remuneratio sit parata, quod confirmant hæc adjuncta Prosperi verba, nec considerant se gratiam Dei, quam comitem ad opera fidem subsequentia, non præviam humanorum velint esse meritorum, etiam illis voluntatibus sive volitionibus naturalibus piæ credulitatis subdere seu posteriorem facere, ut scribit in carmine de ingratis cap. 13. ubi exprimit quomodo juxtâ errorem Semi-pelagianorum Deus deberet expectare ab homine primum credulitatis affectum antequam suam gratiam infunderet.

Quem (hominem) frustra juvisse velit (Deus) nisi præferat ille affectum, cujus comitetur gratia cursum.

Pergit S. Prosper in Epistola quantum ad Deum pertinet, omnibus paratam vitam aeternam, quantum autem ad arbitrii libertatem, ab his eam apprehendi, qui Deo sponte crediderint, ET AUXILIUM GRATIÆ MERITO CREDULITATIS ACCEPERINT & infra divino adscribere operi Sanctorum merita formidant quia volebant sibi servare saltem initium fidei & salutis: unde addit: ita demum posse unumquemque ad correctionem, aut ad profectum vocari, si se sciat, suâ diligentia (naturali) bonum esse posse, & libertatem suam ob hoc Dei auxilio juvandam, nota juvandam, non adjutam, si, quod Deus mandat, elegerit. Denique eundem capitalem errorem his verbis subjungit: cum in his, qui tempus acceperunt libera voluntatis sive in adultis, duo sint, quæ humanam operentur salutem, Dei scilicet gratia, & hominis obedientia quæ ex suo & catholicorum sensu scribit Prosper addens quid sentirent Semipelagiani, videlicet, PRIOREM VOLUNT OBEDIENTIAM ESSE, QUAM GRATIAM, UT INITIUM SALUTIS EX FO, QUI SALVATUR, NON EX EO CREDENDUM SIT STARE, QUI SALVAT, ET VOLUNTAS HOMINIS, DIVINÆ GRATIÆ SIBI PARIAT OPEM, NON GRATIA SIBI HUMANAM SUBIICIAT VOLUNTATEM.... Vnde in istis Pelagiana pravitate reliquiis non mediocris virulentia fibra nutritur, si principium salutis malè in homine collocatur; si divina voluntati impiè voluntas humana præfertur & ideo quis adjuvetur, quia voluit, non ideo quia adjuvatur velit: ubi clarè vides voluntatem humanam poni ut causam, & meritum gratiæ, ac proinde gratiam Dei non præcedentem statui & gratuitam, ut deberet, sed subsequenter & pedissequam. Quod iterum inculcat in sequentibus dum addit: si originaliter malus sive natus in peccato originali, receptionem boni, NON A SUMMO BONO (Deo) SED A SEMET-IPSO INCHOARE MALE CREDITUR.

Ne-

Neque minus clarè caput Semi-pelagiani erroris describit Hilarius in Epist. ad eundem August. *hæc sunt itaque*, inquit, *quæ Massilia, vel aliis etiam locis in Gallia ventilantur: novum & inutile esse prædicationi, quod quidam secundum propositum eligendi dicantur, ut id nec arripere valeant, nec tenere, NISI CREDENDI VOLUNTATE DONATA.* negabant ergo donatam voluntatem credendi sive initium fidei, quod tamquam sibi proprium & non per gratiam acceptum semper vindicabant. Pergit hoc narrare Hilarius his verbis: *quod enim dicitur: crede, & salvus eris. Vnum horum exigi asserunt, videlicet credere tamquam quid existens in nostra potestate independenter à gratiæ adminiculo, aliud, salutem scilicet seu sanitatem animi, offerri ..... nam illa testimonia, ut est illud: sicut unicuique partitus est mensuram fidei & similia, ad id volunt valere, ut adjuvetur (non ut præveniatur) qui cœperit velle non, ut etiam donetur ut velit.* Et infra: *contendunt, nec de hac fide posse dici quid habes, quod non accepisti unde in eadem epistola Hilarius de compendio, inquit, putant rationem reddi electorum, & el reje-ctorum in eo, quod unicuique meritum propria voluntatis adjungitur.*

Inspiciamus modo, quo hæc sensu acceperit Augustinus, & quid ad confutandum Semi-pelagianorum errorem ipse rescripserit libro de prædestinatione Sanctorum, quem ut errantes in viam reduceret elucubravit. Quid toto hoc opere disputaverit refert initio Libri de dono perseverantiæ: *in priori*, inquit, *Libro (qui fuit de præd: SS) cum ageremus de initio fidei.* Eundem scopum suum statim ob oculos ponit lib. de Præd: SS: caput secundum his verbis exordiens: *præter itaque fidem, quæ Christiani sumus, donum Dei esse debemus ostendere: sed cum hanc materiam tractasset antea copiosè contra Pelagianos, solidè demonstrans omnem fidem, adeoque tam incipientem, quam auctam atque perfectam ex Deo esse, mox addit; si tamen diligentius id facere possumus, quam in voluminibus tot, tantisque jam fecimus, quod ipsum agnoverat Prosper, rogans tamen, ut actum denuo agere ne gravaretur: necessarium subdit ad calcem Epistolæ suæ & utile est, etiam quæ scripta sunt scribere, ne leve existimetur, quod non frequenter arguitur.* Pergit itaque Augustinus, & simul dilucidè ob oculos ponit in quo errore Semi-pelagiani hæsitent, unde eos omni studio educere conatur. *Nunc eis respondendum esse video, inquit, qui divina testimonia, quæ de hac re adhibuimus, ad hoc dicunt valere, ut noverimus, EX NOBIS QUIDEM NOS HABERE IPSAM FIDEM, sed incrementum ejus ex Deo; TAMQUAM FIDES NON AB IPSO DONETUR NOBIS, SED AB IPSO TANTUM AUGEATUR IN NOBIS EO MERITO, QUO*

CÆPIT A NOBIS. In quo errore convellendo Augustinus tam prolixus, & continuus est toto operis hujus decursu, ut metuat, ne fastidium & tædium legenti creaverit sua prolixitate, & iterata inculcatione, quam ignolci sibi postulat, caput ultimum his verbis concludens: *Dent veniam: nova enim quaestio ad hoc nos compulit: quia cum in prioribus opusculis nostris, satis idoneis testimoniis egissemus, donum Dei esse etiam fidem, inventum est, quod contradiceretur, ad hoc valere illa testimonia, ut ostendant Dei donum esse incrementum fidei: INITIUM VERO FIDEI, QUO IN CHRISTUM PRIMITUS CREDITUR, AB HOMINE IPSO ESSE, NEC ESSE DONUM DEI, sed exigere Deum, ut, cum id precefferit, cætera tamquam hoc merito consequantur, quæ Dei dona sunt, quod videtis, quam sit absurdum: propter quod institimus, quantum potuimus, ut etiam ipsum INITIUM FIDEI, DONUM DEI ESSE OSTENDEREMUS. Quod etsi diutius fecimus, quam forsitan vellent hi, propter quos fecimus, hinc ab eis reprehendi parati sumus, dum tamen etsi multo diutius quam vellent, etsi cum fastidio ac radio intelligentium, fateantur nos fecisse, quod fecimus, id est etiam initium fidei, donum Dei esse docuisse.* Hic Te compello Magister Exim: censens Augustinum tam parum attendisse, quid, & quibus scriberet, dum hunc unice sibi scopum præfixit & tantum operæ posuit ut evinceret initium fidei, non ex nobis, sed ex Dei gratia esse, si id ultro admiserint illi, quibus convertendis tam impensè studebat? Censens de iis universim, & sine discrimine ita scripturum fuisse, si magna eorum pars, in hoc ipsi consenserit? Censens tanto molimine, & velut summam rei omni contentione illud acturum, quo obtento, ut tu quidem studeas imponere, effecisset nihil, aut parum aded, ut in quo fuerant, permansissent errore, si quis alius error sit Semi-pelagianis proprius? Hæc si tibi minus sufficiant plura habe. Prosequitur Augustinus quibusdam interjectis: *Putant ex nobis esse fidei captum & ex Deo esse fidei supplementum. & de dono Perseverantiæ cap. 17. Fidem & incipere habere, & in ea usque in finem permanere, tamquam id non à Deo accipiamus, nostrum esse contendunt, & paulo post: nolunt hominibus prædicari dona Dei esse, ut perveniatur ad finem, & permaneatur in fide. iterum infra: non à Deo dari, sed à nobis esse contendunt initium fidei.*

Quos eodem capite blandè ab errore volens revocare, *Cavendum est, inquit, fratres dilecti à Deo, ne homo se extollat adversus Deum, cum se dicit facere, quod promissit Deus: Nunc fides gentium promissa est Abraha, & ille dans Gloriam Deo plenissimè credidit &c.* Deinde inconvenientiam erroris luculentius obiciens ided interrogat homo sibi

primas

primas ejus (fidei) vindicat partes , ut novissimas ab illo Deo accipere mereatur ? Cumque confutasset hæc ex Apostolo ad Romanos 12. dicente *unicuique Deus partitus est mensuram fidei* , Caput concludens ostendit , non tantum fidem perfectam , sed etiam initium ejus seu primam bonam voluntatem juxta Scripturarum testimonia Deo esse tribuendam ; *nolens ergo his tam claris testimoniis repugnare , & tamen VOLENS A SEIPSO SIBI ESSE , QUOD CREDIT , quasi componit homo cum Deo , UT PARTEM FIDEI SIBI VENDICET , atque illi partem relinquat , & quod est clarius PRIMAM TOLLIT IPSE , sequentem dat illi , & in eo , quod dicit esse amborum , PRIOREM SE FACIT , posteriorem Deum.* Hæc in fronte libri collocat Augustinus pluribus convellenda per decursum. Et ne quis dubitet , quin mentem Semi-pelagianorum exactè assecutus sit , mox tertio Capite agnoscit se aliquando in eodem errore fuisse versatum , quem his verbis declarat : postquam retulisset testimonium Apostoli 1. ad Corint. 4. *Quid autem habes , quod non accepisti &c. quo præcipuè testimonio , inquit , etiam ipse convictus sum , CUM SIMILITER ERRAREM , PUTANS FIDEM , QUAM IN DEUM CREDIMUS NON ESSE DONUM DEI , SED A NOBIS ESSE IN NOBIS , & per illam nos impetrare Dei dona , quibus temperanter , & justè , & piè vivamus in hoc sæculo. NEQUE ENIM FIDEM PUTABAM DEI GRATIA PRÆVENIRI , sed ut predicato nobis Evangelio consentiremus , NOSTRUM ESSE PROPRIUM , ET NOBIS EX NOBIS ESSE ARBITRABAR :* subjungit cap. 4. *IN QUAM SENTENTIAM , ISTOS FRATRES NOSTROS (Massilienses) ESSE NUNC VIDEO.* Poteratne evidentius loqui Augustinus contra Jansenium , pro causa Romanorum Pontificum ? Non minus dilucidè eundem errorem describit lib. de dono perseverantiæ cap. 17. *FIDEM & INCIPERE HABERE , & in ea usq; in finem permanere TAMQUAM ID NON A DEO ACCIPIATUR , NOSTRUM ESSE CONTENDUNT : & paulò post : Nolunt hominibus predicari DONA DEI ESSE , ut perveniatur ad FIDEM , & permaneat in fide.* Iterum infra : *NON A DEO DARI SED A NOBIS ESSE CONTENDUNT INITIUM FIDEI.*

Ex his omnibus tum Prosperi , tum Hilarii , tum Augustini verbis luce clarius apparet capitalem & universalem Semi-pelagianorum errorem in eo consistere , quod sicut primi Pelagiani asseruerunt naturalem homini potestatem ad perfectam virtutum opera , & ad impletionem mandatorum Dei , quod Pelagius stabilire studuit opere quod edidit in laudem naturæ , & ab Augustino confutatur libro de natura & gratia : & sicut postremi Pelagiani sub Juliano perfectionem quidem operum Deo reliquerunt , sic tamen ut retinerent sibi operis initium

quod perficeretur à Deo uti multis describit & convellit Augustinus contra duas Epistolas Pelagianorum ad Bonifacium lib. 2. c. 8. ità Semi-pelagiani abdicare à se nunquam passi sunt, fidei saltem initium, & usque in finem in ea perseverantiam, sic ut admitterent quidem gratiam esse necessariam ad completam & perfectam fidem, non tamen ad initium illius ad quod sustinebant humanam voluntatem sufficere, ut congenitis sibi viribus credendi & piè vivendi volitionem eliceret, cui conatui purè naturali, gratia Dei subjungeretur, necessaria ad fidei perfectionem & completionem, non ad illius initium nullam naturam ut Hilarius in Epistola ad Augustinum scribit *ita depravatam vel extinctam putant, ut non debeat, vel possit se velle sanari.* Ex quo merito deducit Augustinus de Prædest. SS. c. 2. *Non ergo receditur ab eâ sententia, quam Pelagius ipse in Episcopali judicio Palestino damnare compulsus est, gratiam Dei secundum merita nostra dari, si non pertinet ad Dei gratiam, quod credere capimus, sed illud potius, quod propter hoc nobis additur, ut plenius perfectiusq; credamus.* Rectissimè concludit Augustinus per hunc Semi-pelagianorum errorem non recedi à damnata Pelagii sententia: quia, quemadmodum Pelagius totum salutis negotium suis viribus vindicabat, procul ablegatâ cælestis auxiliî necessitate, ita ut se Deo hac in parte ejusque cælesti gratiæ nequaquam crederet obnoxium, ita Semi-pelagiani viribus suis arrogabant tanti negotii initium, & primum veluti divini illius ædificii lapidem, cui tamquam fundamento æterna salus obtinenda incumberet, tametsi concurrere ad reliquam ædificii partem architectum Deum minimè inficiarentur. Quæ erat non mediocris, neque leviter castiganda eorum superbia: sibi enim, & non Deo adscribebant radicem cælestis beatitudinis, ex qua radice reliqua gratiarum series flueret, atq; ipsum etiam perseverantiæ donum: unde totum sibi salutis opus, utpote radici huic incumbens, arrogare censebantur.

Ex hoc errore, veluti ex matre non infoecunda, consequuntur errores alii concatenati: 1. Deum sine delectu gratias omnibus offerre promiscuas, nullâ horum, aut illorum habitâ singulari cura. 2. Christum sic pro universo humano genere fudisse sanguinem, ut officinam gratiarum omnibus aperuerit, ita expositam, ut quisque, quas vellet, conatibus suis naturalibus posset arripere. 3. Ab hoc spurio conatu, meritisque adulterinis prævisis, pendere salutem, & prædestinationem uniuscujusque: qui tres errores cum priore adeò connexi, conjunctique sunt, ut unus potius error videri possit & una hæresis. *Quantum ad Deum pertinet asserunt apud Prosperum in laudata Epistola ultra*
me-

medium omnibus paratam vitam aeternam, quantum autem ad arbitrii libertatem, ab his eam apprehendi, qui Deo sponte crediderint per fidem merè naturalem prævenientem gratiam, lequitur enim & auxilium gratia merito credulitatis acceperint. Præmiserat ex eorum mente: nec vacillare illud, quod Deus omnes homines velit salvos fieri, & in agnitionem veritatis venire, quandoquidem inexcusabiles sint, qui ad unius veri Dei cultum potuerint instrui intelligentia naturali. Eodem sensu addunt pro uniuerso humano genere mortuum esse Dominum nostrum IESVM Christum, & neminem prorsus à redemptione sanguinis eius exceptum. Unde deducebant eos, qui in fide viribus naturæ comparata, quæ deinceps per Dei gratiam, sit iuvanda, mansuri sunt, præcisse ante mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in regnum suum. Dicentes ex eodem venenato fonte, plures scaturire infectos rivulos.

Capitale autem & universale dogma hærefios Semi-pelagianæ in hoc uno consistere, quod fidei initium, naturæ viribus arrogarent, nec amplius quidquam, ut se Catholicos probarent, exegisse ab eis Aug., quam ut salutis initium divinæ gratiæ quoq; tribuerent, patet ex Aug: verbis de præd: SS: c. 1. pervenerunt inquit isti fratres nostri, pro quibus sollicita est pia caritas vestra, ut cum Ecclesia Christi præveniri voluntates hominum Dei gratia fateantur, non ad initium fidei, sicut latius exponit capite secundo, sed ut ad nullum opus bonum vel incipiendum, vel perficiendum, sibi quemquam sufficere posse consentiant, in quo summoperè eos commendat, subdens: retenta ergo ista in quæ pervenerunt, plurimum eos à Pelagianorum errore discernunt. Si ergo sicut ad initium bonorum operum, ita etiam ad initium fidei præveniri hominum voluntates confessi fuissent, quid reliquum erat, in quo ab Ecclesia Christi, atque adeo ab Augustino discrepassent? Tantum abest ut discrepassent, ut S. Prosper contra Collatorem, Adversarium suum (Cassianum) summè commendet & Doctorem Catholicum compellet, Catholicissimam asserentem doctrinam, ubi fidei & bonæ voluntatis initium divinæ gratiæ adscripserat talem inquit c. 1. studuit proferre doctrinam, quæ inter initia Disputationis à veritatis pietate non dissonat & justo honorari præconio mereretur, nisi præcipiti levog^o progressu ab inchoata rectitudine deviaret. Quam verò Collatoris doctrinam ut tanto præconio dignam commendat hic Prosper? Non aliam, quam, quæ immediatè non sine nova laude subiicit: "intulit, ait, definitionem Catholicissimam dicens, non solum actuum, verum etiam cogitationum bonarum ex Deo esse principium: qui nobis & initia Sanctæ voluntatis inspirat, & virtutem atque opportunitatem eorum."

„ eorum , quæ rectè cupimus , tribuit peragendi , omne enim datum
 „ bonum , & omne donum perfectum de sursum est descendens à Pa-
 „ tre luminum , qui & incipit , quæ bona sunt , & exequitur , &
 „ consummat in nobis dicente Apostolo qui dat semen seminanti &
 „ panem ad manducandum præstabit & crescere faciet fructus justitiæ
 „ vestræ. ” Sed cum à catholica hac assertionem deficeret sensim conten-
 dens tandem initium bonæ voluntatis ac fidei esse à nobis tum demum
 insurgit Prosper , *per inscrutabilem inquit diversitatem introducitur defi-*
nitio , quâ docetur multos ad gratiam venire sine gratia , & hunc effect-
um petendi , quærendi atq; pulsandi habere quosdam de vigilantia libera
voluntatis. Post quæ arguens hanc mentis in pejus mutationem *Doctor*
Catholicè inquit cur professionem tuam deseris? Cur ad famosam falsitatis
caliginem relictâ serenissimæ veritatis luce devolveris? Vides bonos cona-
tus , pia studia , & dubitas esse Dei dona ? Latuerit opus gratia , donec
fides insita cogitationis claudebatur arcano &c. Viden ut Prosper , acer-
 rimus Cassiani insectator , Cassianum Catholici Doctoris nomine dig-
 netur , *Catholicissimam proferentem definitionem* , ubi initium fidei &
 bonæ voluntatis à Deo esse professus est ? Viden ut contrarium dog-
 ma velut totius dissidii fontem exagitet ? Hæc & plura legere per te
 apud Augustinum & Prosperum potuisses , teque ipse sic inducere , ut
 Pontificiis Decretis auscultares , verum non legisti fortè Augustinum
 & Prosperum , nisi in Jansenio. Nec enim credibile est Augustini
 mentem , tibi adeo perspicaci , potuisse hac in re videri dubiam. Adi
 Augustinum , adi Prosperum Vir Eximie , utrumque audi , præbe te
 docilem , & audies mox Ecclesiam , ac R. R. Pontifices , & præju-
 dicatæ temerè opinioni , nuntium remittes.

Præter Hilarium , Prosperum & Augustinum audi , si grave non
 est Concilium Arausicanum secundum , à quo damnata Semipelagiana
 dogmata ad hoc unum revocantur , quod eorum defensores initium
 fidei ad solas naturæ vires referrent. Canone 4. declarat eum qui , ” ut
 „ à peccato purgemur voluntates nostras Deum expectare contendit :
 „ non autem , ut etiam purgari velimus , per Sancti Spiritus infusio-
 „ nem , & operationem in nobis fieri confitetur , resistere Spiritui
 „ Sancto per Salomonem dicenti , voluntas præparatur à Domino : &
 „ Apostolo salubriter prædicanti : Deus est qui operatur in nobis vel-
 „ le , & perficere pro bona voluntate. Et Canone 5. definitur Apo-
 „ stolicis dogmatibus adversari , qui sicut augmentum , ita etiam initium
 „ fidei ipsiusque credulitatis affectum , non per gratiæ donum , sed
 „ nobis naturaliter inesse dicit : & Canone 7. illum hæretico falli spiri-
 tu ,

„ tu , qui per naturæ vigorem , bonum aliquod , quod ad salutem
 „ pertinet vitæ æternæ , cogitare , ut expedit , aut eligere , sive salu-
 „ tari , id est evangelicæ prædicationi consentire posse confirmat absq̃;
 „ illuminatione & inspiratione Spiritus sancti. ” Hi canones Semi-pe-
 ligianos errores convellunt , adeoque evincunt, capitale & universale
 illorum dogma situm fuisse in negata gratiæ interioris necessitate ad
 initium fidei : unde omnia comprehendit Tridentinum dum sess. 6.
 caput 5. brevibus his verbis : *declarat ipsius justificationis exordium in*
adultis à Dei per christum JESUM præveniente gratia sumendum esse.

Contra hæc tam multiplicia & evidentia testimonia ultimum effu-
 gium tuum in eo ponis , quod nonnullos habeas hujus tui temerarii
 pronuntiati socios, quos in medium hic adducis. *Id sanè mecum censue-*
re inquis PP. Salmanticenses ; Contensonius, Gonetus, Franciscus Mace-
do, eorumque approbatores tum non sine aliquo fastu me compellans :
An & de his omnibus interrogas & singulis, quod de me forsitan tu dix-
eris : videlicet quod reverentiam erga Constitutiones S. S. Pontificum,
quam promittunt non præsent? Haud puto. Miror quod haud putes, cum
ad illud jam alias responsum sit clarissimè sine ullis ambagibus ubi in
Thesibus contra te editis adduxi locum Natalis Alexandri Historiæ
Ecclesiasticæ ad sæculum V. quo perstringit graviter & Franciscum
Macedo & Gonetum & alios (verba ejus sunt) qui nullâ habitâ ratione
Propositionis quarta in constitutione Innocentij X. damnatæ, temerè asse-
runt Semi-pelagianos gratiam aliquam internam ad initium fidei admis-
sisse. Ejus verbis mentem meam tunc expressi & iterum exprimo quia
 contra hunc auctorem , in hac controversia excipere nihil potes , ut-
 pote , qui non tutandæ propriæ sententiæ studio (cum prædetermi-
 nantem physicè gratiam ipse statuat.) sed post exactam discussionem ,
 ut vastæ scientiæ scriptor est , veritatis evidentia convictus , ita asserat.

C A P U T I I.

Expenduntur scopi varii , quos sibi præfixit Eximius,
 & ostenditur illos vel non attigisse vel
 attigisse infeliciter.

Præter hæc in ultimis thesibus meis tria objectaveram tibi 1. Quod à
 scopo totius controversiæ aberrasses. 2. Quod invidiosa quædam
 collegisses , futurus quasi unguis in ulcere ad conflanda Jesuitas in er
 &